

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. IX-1241 5, 13, 14 IR 30 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-1755 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽELDYNŲ ĮSTATYMO NR. IX-1241 11
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-1023“ PROJEKTO
(TOLIAU – PROJEKTAS)
(TAP NR. 22-1480(2); TAIS NR. 22-10483(3))**

2022-09-09   Nr. NV-2604

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – pateikti Seimui Vyriausybės išvada – iš esmės pritarti Seimo narių¹ pateikto Želdynų įstatymo Nr. IX-1241 5, 13, 14 ir 30 straipsnių pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1755 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-1755) ir Seimo narių² pateikto Želdynų įstatymo Nr. IX-1241 11 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-1023 (toliau – Įstatymo projektas Nr. XIVP-1023) , tačiau pasiūlyti Seimui juos tobulinti pagal pateiktas pastabas.

Įstatymo projekto Nr. XIVP-1755 tikslas – Želdynų įstatyme nustatyti, kad savivaldybių atstovaujamosios institucijos turi teisę priimti sprendimą dėl didesnių atkuriamosios vertės įkainių nustatymo savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu saugotinais paskelbtiems želdiniams.

Įstatymo projekto Nr. XIVP-1023 tikslas – įtvirtinti nuostatą, kuri įpareigotų per metus atkurti sunaikintus miesto želdinius.

3. Dabartinė situacija. Įstatymų projektų rengėjai aiškinamajame rašte nurodo, kad šiuo metu galiojančiuose teisės aktuose nėra įtvirtintos nuostatos, kuri įpareigotų atkurti sunaikintus miesto želdinius. Miškų įstatyme Nr. I-671 numatoma, kad „kirtavietėse ir želdintinose miško aikštėse miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per trejus metus po jų atsiradimo. Žuvę želdiniai ir žėliniai turi būti atkurti ne vėliau kaip per dvejus metus, atkurtini žuvę medynai – ne vėliau kaip per trejus metus nuo jų žuvimo fakto nustatymo. Neteisėtai iškirstas miškas turi būti atkurtas ne vėliau kaip per vienus metus nuo neteisėtų kirtimų fakto nustatymo“. Želdiniai yra svarbūs miestų gyventojų sveikatai ir gerovei, todėl privalomas jų atkūrimas taip pat turėtų būti numatytas teisės aktuose.

4. Projekto esmė:

Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui Nr. XIVP-1755, tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

- Siekiant nuoseklumo ir teisinio aiškumo taikant savivaldybės nustatytus atkuriamosios vertės įkainius, siūlytina Įstatymo projekto Nr. XIVP-1755 2 straipsniu keičiamo 13 straipsnio 1 dalyje nustatyti, kad šalinant želdinius, paskelbtus saugotinais savivaldybės atstovaujamosios institucijos sprendimu, atkuriamosios vertės kompensacija apskaičiuojama pagal savivaldybės sprendimu nustatytus želdinių atkuriamosios vertės įkainius, o šalinant želdinius, kurie atitinka tik Vyriausybės patvirtintus augimo vietas, rūšies ir matmenų kriterijus, pagal kuriuos medžiai ir krūmai priskiriami saugotiniams, – pagal aplinkos ministro tvirtinamus želdinių atkuriamosios vertės įkainius. Atitinkamai tikslintina ir Projekto Nr. XIVP-1755 4 straipsniu keičiamo 30 straipsnio 3 dalis dėl savivaldybės sprendimu saugotinais paskelbtiems želdiniams padarytos žalos apskaičiavimo.

Siūloma iš esmės pritarti Įstatymo projektui Nr. XIVP-1023, tačiau pasiūlyti Seimui jį tobulinti pagal šias pastabas ir pasiūlymus:

¹ A. Gedvilienės, K. Adomaičio.

² L. Jonausko, O. Leiputės, V. Targamadžės.

- Atsižvelgiant į Želdynų įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje apibrėžtą neteisėtą želdinių naikinimo sąvoką, želdinių naikinimas siejamas su veiksmais nesilaikant teisės aktų reikalavimų, o Projekto Nr. XIVP-1023 aiškinamajame rašte nurodomos želdinių mažėjimo priežastys, susijusios su teisėtu želdinių pašalinimu dėl želdinių keliamo pavojaus gyventojams, jų turtui, statiniams, pastatams ar eismo saugumui, dėl statybos, rekonstrukcijos ar remonto darbų. Atsižvelgiant į tai, siūlytina Projekte Nr. XIVP-1023 vietoj žodžio „sunaikinus“ vartoti žodį „pašalinus“.
- Atsižvelgiant į Įstatymo projekto Nr. XIVP-1023 aiškinamajame rašte nurodytą tikslą – atkurti pašalintus miestų gatvių želdinius, siūlytina Įstatymo projektą Nr. XIVP-1023 patikslinti – konkrečiai nurodyti, kad nuostata dėl pašalintų želdinių atkūrimo taikoma viešiesiems želdiniams;
- Pagal Želdynų įstatymo 13 straipsnio 1 dalį, už saugotinių želdinių išskirtimą ar kitokį pašalinimą tai inicijavęs subjektas privalo sumokėti želdinių atkuriamosios vertės kompensaciją, kurios lėšomis, pagal Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 3 ir 4 straipsnių nuostatas, disponuoja savivaldybė. Kad tam pačiam subjektui už tą patį saugotinių želdinių pašalinimo veiksmą nebūtų taikoma dviguba prievolė (ir sumokėti atkuriamosios vertės kompensaciją, ir atkurti želdinius), siūlytina Įstatymo projekte Nr. XIVP-1023 nustatyti, kad už pašalintų saugotinių viešųjų želdinių atkūrimą yra atsakingos savivaldybių vykdomosios institucijos;
- Atsižvelgiant į Statybos įstatymo 2 straipsnio 37 ir 84 dalyse apibrėžtas pastato ir statinio sąvokas, siūlytina Įstatymo projekte Nr. XIVP-1023 vartoti tik sąvoką „statiniai“. Atsižvelgiant į tai, kad Statybos įstatymo 2 straipsnio 85 dalyje apibrėžta statybos sąvoka apima veiklą, kurios tikslas – pastatyti (sumontuoti, nutiesti) naują, rekonstruoti, suremontuoti ar nugriauti esamą statinį, siūlytina Įstatymo projekte Nr. XIVP-1023 vartoti tik sąvoką „statyba“, o remonto ir rekonstrukcijos sąvokų atsisakyti;
- Atsižvelgiant į Želdynų įstatymo 3 straipsnio 1 punkte nustatytą darnaus vystymosi principą, siūlytina Įstatymo projektu Nr. XIVP-1023 keičiamo 11 straipsnio 3 dalyje nustatyti, kad, pašalinus viešuosius želdinius, kurių negalima išsaugoti vykdant statybos darbus, arba pašalinus pavojų gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui kėlusius viešuosius želdinius, kurie toje pačioje vietoje negali būti atkurti dėl galimo pavojaus gyventojams, jų turtui, statiniams ar eismo saugumui, jie turi būti atkurti vietoje, esančioje kaip įmanoma arčiau buvusios želdinių vietos. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kad statybos darbai gali užtrukti ilgiau nei vienus metus, o jų neužbaigus sodinti naujus želdinius gali būti neracionalu arba neįmanoma, siūlytina nustatyti, kad pašalinti viešieji želdiniai, kurių negalima išsaugoti vykdant statybos darbus, turi būti atkurti ne vėliau kaip per vienus metus nuo statybos darbų užbaigimo.

5. Derinimas:

- Projektas svarstytas 2022 m. rugsėjo 6 d. tarpinstituciniame pasitarime, kuriame pastabų projektui nepateikta;
- Projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės (toliau – Teisės grupė) 2022 m. rugpjūčio 25 d. išvadoje Nr. NV-2477 pateiktą pastabą.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatoms – tiesiogiai neįgyvendina.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (A dalyje).

Ekonomikos politikos grupės vyresnioji patarėja

Jurgita Gaižiūnienė

Jurgita Gaižiūnienė, tel. +37052098780; +37066842074, el. p.
jurgita.gaiziuniene@lr.lt